

Oppdrag «31»

– Rett på fritid! –

*Mandal BU har deltatt i et prosjekt
i regi av Redd Barna. Det heter «oppdrag 31»
og er et oppdrag der vi forsøker å kartlegge
hvordan det står til med artikkel 31
i Barnekonvensjonen her i Mandal.*

«ALLE BARN HAR RETT TIL
HVILE, FRITID OG LEK,
OG TIL Å DELTA I
KUNST OG KULTURLIV.»

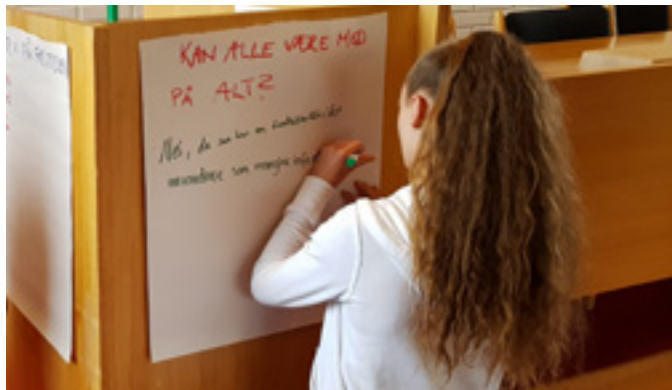
Oppdrag 31 er et prosjekt som kommer i kjølevannet av
Fritidserklæringen som hele frivillighets-Norge,
kommuner og regjering har forpliktet seg til.

Barne- og ungdomsrådet var 2018 i Oslo for å lære metoder for hvordan de kunne kartlegge hvordan og hvor mye barn og unge deltar i organiserte aktiviteter på fritida si. De deltok sammen med ungdomsråd fra Fjaler, Vestre Aker og Tana.

BU representantene fikk i oppdrag å lage avtaler og gjennomføre workshop på sine skoler. Koordinator deltok som fasilitator og hjalp BU representantene planlegge og gjennomføre workshop.

Til sammen ble det avholdt 7 workshop. Antall deltagere i workshopen varierte mellom 30 elever til 15 elever. Ca 150 elever deltok på workshop gjennom høsten i alderen 10–15 år.

BU GJENNOMFØRTE WORKSHOPEN OMTRENT SOM BESKREVET I HEFTE FRA REDD BARNA:

- * Oppvarmingsøvelser
- * Informasjon om Barnekonvensjonen og artikkel 31
- * Informasjon om Oppdrag 31
- * Kort beskrivelse av ulike utfordringer med deltagelse i fritidsaktiviteter (elevene ble bedt om å komme med innspill til hva det kunne være)
- * Brainstorming hvor elevene skrev ned tanker og innspill på plakater
- * Bruk av kart og gjennomføring av ulike øvelser for å se om dette fikk utslag for deres egen deltagelse i fritidsaktiviteter. (I ungdomsgruppa brukte vi i stedet ulike problemstillinger som de var for og mot og tema til drøfting i grupper)

Innspillene fra barn og unge i Mandal har gitt et godt bilde av hva barn og unge deltar på, hva de tenker de mangler av aktivitetstilbud i Mandal, hva som fremmer og hemmer deltagelse og avdekking av temaer vi ikke er så gode på å tilrettelegge for.

Vi tenker at denne informasjonen, sammen med for eksempel informasjon fra Ung data 2018, kan være viktig i fremtidig planlegging for kommunen.

HVA GJØR VI PÅ FRITIDEN?

Vår kartlegging viser at de fleste barn og unge deltar i en eller flere aktiviteter på fritiden sin. Mange deltar i organisert fritid, men avhengig av årstid er vi også ute og bader, kjører båt, går på ski, jakter og benytter oss av friluftsmuligheter. De fleste deltar i en idrettsaktivitet. Og vi så av vår kartlegging at flere deltar i idrettsaktivitet enn kulturaktivitet.

Håndball.	Svømming.	Bruker tid på mobil.	Ser på TV.
Jenteklubb.	Trial.	Teater.	Lekser.
Fotball.	Sykler.	Klatring.	Spiller i band.
Spiller dataspill.	Kjører båt.	Gitar.	Treningscenter.
Volleyball.	Hopper på trampolina.	Piano.	Innebandy.
Kor.	Hjemme.	Musikal.	Ungdomsmøter/menigheten.
Preeteen.	Steller dyr.	Go cart.	Kino.
Dansing.	Skyting.	Tennis.	Bader.
Er sammen med venner.	Friidrett.	Driver med politikk.	Jakt.
Turning.	Speider.	Karate.	
Korps.	Drill.		

HVILKE FRITIDS AKTIVITETER MANGLER DU DER DU BOR?

Det var ikke så lett å forestille seg hva man manglet, men her er noen eksempler:

Sport uten konkurransepreg, MMA, Kickboksing, sykkelbane og terrengsykling, bowling, flere kampsporter, cheerleading, paintballbane, orientering, badminton, E-sport og hockey. Lista kunne sikkert vært lenger, men dette var noen eksempler. For fremtiden kan det være interessant å se til denne lista når kommunen skal planlegge aktivitetsareal for barn og unge.

Basketball.	Kickboksing.	Sport UTEN konkurransepreg.	Paint ball.
Innebandy.	E sport.	Noe som alle kan være med på.	Badminton.
Hockey.	Terreng sykling.	Bowling.	Orientering.
Cheerledning.	Sykkelbane.		
MMA.	Ulike kampsporter.		

HVA ER BRA MED FRITID?

Å få holde på med noe vi liker sammen med venner er kanskje hovedmotivasjonen for å delta på aktiviteter på fritiden vår. Kanskje er det viktigste funnet vårt fordi det også viser hvor sårbar du er om du ikke får være med på noe og ikke har den muligheten til å være sammen med andre.

Fritidsaktivitet skal også være et sted hvor du føler du mestrer, lærer nye ting og kjenne at du er flink til noe.

Du får tid til å gjøre noe gøy.

At vi har noe å gjøre.

At man får gode venner/ treffe venner.

Du kan holde deg i form/ bra med trening.

Man kan gjøre

noe man er interessert i.

Man kan være sosial.

Man kan være sammen med andre og lære nye ting.

Være med venner i stede for å sitte hjemme.

At vi kan gjøre det vi vil.

At vi får holde på med det vi liker.

Møte nye venner.

At vi kan leke.

At vi lærer noe. annet/ lærer nye ting.

Man kan tjene penger.

Indre ro.

Ha en plass å være.

At man kan oppleve seg inkludert.

Ikke skole.

At det ikke er lekser.

Du blir flink til noe.

HVA SKAL TIL FOR AT DU TRIVES DER DU BOR?

Gode fritidstilbud.

At det går mange busser/ kollektivtransport.

At det er en plass man føler seg velkommen.

Et friskt miljø.

At man har venner.

Trygg skolevei.

At det er nettilgang.

Politikere som lytter til barn og

unges meninger.

At det er varierte fritidstilbud.

At alle kjenner hverandre.

At man har trygge hjem og en god familie.

Gode skole med godt skolemiljø.

Utsteder.

Steder hvor jeg og vennene mine kan henge.

HVA VIL DU IKKE BRUKE FRITIDEN PÅ?

Lekser/ skole. Sitte hjemme hele dagen. Snuse.	Røyke. Ta dop. Sitte inne. Game.	Være usosial. Rydde/vaske. Mobbe. Negative folk.	Fotball. Være alene.
--	---	---	--------------------------------

HVORFOR DELTAR IKKE ALLE PÅ NOE/ ER AKTIVITETER TILRETTELAGT FOR ALLE?

Mange synes det kunne være vanskelig å forestille seg hvorfor man ikke deltok på noe. Men fra veilederen hadde vi noen «knagger» som kunne gi utgangspunkt for diskusjon.

Det handlet om penger, funksjonsnedsettelse, tilrettelegging og foreldres engasjement og støtte. Gjennom disse «knaggene» ble det livlige diskusjoner rundt dette temaet og noen av innspillene ser dere her:

Ikke for rullestolbrukere. Ulike interesser, det finnes kanskje ikke det fritidstilbudet du ønsker deg. Nei, ikke alle som er gode nok . <i>(konkurranspreget gjør at noen falle fra)</i> Kostymene passer ikke. <i>(for kraftig)</i>	Fysiske funksjons- hemninger gjør det vanskelig å delta og begrenser tilbudet. Det er for langt å kjøre. Det er dyrt. Noen foreldre vil ikke at barna deres skal gå på den aktiviteten barna vil gå på. Helseproblemer. Tidene passer dårlig.	Fordi man må passe småsøsken. Fordi de ikke gidder. Har for mye lekser. Vanskelig å komme seg til aktivitetene. Mangler god tilrettelegging. Psykiske vansker. Mobbing/ føler seg utenfor.
--	---	--

For skolene rundt sentrum befant veldig mange seg rundt Mandalshallen og i idrettsparken og i sentrumsnære områder. I Holum var barn og unge litt mer spredt, men mange befant seg rundt skolen og idrettshallen.

De alle fleste rapporterte at de ble kjørt av foreldrene for å komme på fritidsaktiviteter. De som bor midt i sentrum syklet når det var greit vær.

* Hvis alle fritidsaktiviteter kostet 25 000 kroner?

Til yngre deltagerne var til mindre trodde de det ville påvirke deres deltagelse. For eldre ungdommer betydde det i hovedsak at de ikke trodde de ville fortsette på organiserte aktiviteter. Mange kom opp med forslag om at de ville bruke balløkker, betongparken, strendene og Furulunden mer. Dette er steder som det er gratis å benytte seg av. Og at de fortsatt ville henge med venner å f.eks sparke fotball.

I andre del
av workshopen ble det brukt kart for å få frem hvor barn og unge flest befinner seg på fritiden i hverdagen

* Hvis foreldrene boikotter

Hvis vi la inn elementet med at foreldrene ikke ville støtte opp om aktiviteter opplevde de fleste at de synes det ville bli veldig vanskelig. De er avhengig av foreldre som kjører dem til aktiviteter, deltar på dugnader og kjører dem til kamper eller arrangementer. De synes også at det ville gjøre noe med motivasjonen om foreldrene ikke stilte opp og var interessert i det de driver på med.

Mange rapporterte her at de så at ungdom som ikke hadde foreldre som kunne kjøre/ eller ikke gadd å kjøre hadde problemer med å delta fast på aktiviteter.

* Hvis alle var blinde

Vi la inn et element med at alle var blinde og hva det ville bety for aktivitetene.

Dette var et tema som gjorde de unge bevisst på at de i liten grad kjente til aktiviteter for barn og unge med funksjonsnedsettelse av ulik slag. De hadde mange spørsmål rundt dette. De kjente også i liten grad til at det barn eller ungdommer med funksjonsnedsettelse i deres inkludert i deres aktivitet. Og de synes det var vanskelig å se for seg hvordan dette kunne gjøres. Kanskje kan man stille seg spørsmål om mangfoldet i aktiviteter er godt nok og at om det er lett å bli inkludert om man har en funksjonsnedsettelse. Her bør man komme i dialog med de ungdommene det gjelder for å få mer informasjon!

* Penger

Alle gruppene uten unntak identifiserte penger som en utfordring. De påpekte at det ikke bare var medlemsavgift som gjorde utslaget, men som oftest var det flere utgifter forbundet med aktiviteter. Slik som utstyr, turer, og avgifter til cuper og kamper og andre ting.

De snakket også om at penger ikke var noe de snakket seg imellom om og at de fleste ikke vet hvor mye det koster å delta. Noen snakket også om å ha rett utstyr og press på merker osv.

Mange kom opp med løsninger der selve medlems-kontingentene ble lavere. Slik at det ikke var de som hadde lite råd som skulle få særlig tilrettelegging, men at det kunne bli billigere for alle.

Andre løsninger var at man kunne selge mer brukt utstyr som man trenger til fritidsaktiviteter, at ikke alt trenger å være nytt.

At det var mer dugnad slik at alle bidro til fellesskapet og at det ikke burde være sånn at man kunne kjøpe seg ut av dugnaden. De var særlig opptatt av at turer og sånt burde kunne finansieres slik at kommunene støttet lag og foreninger mer slik at de kunne sette ned medlemskontingenten.

For barn som befinner seg i familier som er på introduksjonsprogrammet får de dekket utgifter til en gratis aktivitet. Men mange vet ikke om det og vet ikke hvilke aktiviteter som finner. Disse barna/ungdommene var tydelig på at for at de skulle benytte seg av tilbudet måtte de få god informasjon, ikke bare til foreldre, og de måtte få mulighet til å slå følge med jevnaldrende på

Som siste del
av opp-
gaven fikk
gruppene
i oppgave
å identifisere
det de synes
var de største
hindringene
for
deltagelse

aktiviteten første gang. Å motta skriftlig informasjon er vanskelig, derfor ønsker de seg faddere som kan fortelle dem om hvordan det virker første gangen og som de kan spør om hjelp fra.

* **Transport**

Mange identifiserte transport som en utfordring. Særlig for dem som ikke bor i sentrum. I Mandal er de alle fleste aktiviteter sentrert rundt sentrum. Det gjør det utfordrende både fordi at det er mye biler rundt aktivitets-områdene som Mandalshallen og idrettsplassen, men også fordi det krever dedikerte foreldre.

Mange skulle ønske at det var mer tilgang til offentlig transport. De påpekte at busser ikke gikk til tider de trengte det. Det gjør også at det begrenser seg med hva de deltar i av kulturelle tilbud som f.eks kino.

En løsning kunne være egne busser spesielt tilrettelagt for aktiviteter i sentrum og som kjørte særlig fra Tregde/Skjernøya og fra Holum og inn til sentrum. Bussene burde være gratis.

Taxus på ettermiddagstid.

Det ble også foreslått taxus på ettermiddagstid , mer samkjøring og at man alltid tok med seg noen som skulle på samme aktivitet.

Mer samkjøring blant foreldre. Passe på at man alltid tok med seg noen som skulle på samme aktivitet.

* **Foreldres/foresattes engasjement**

Mange omtalte foreldre som sentrale for deres egen fritid. Samtidig tok mange opp at det var foreldre som ikke kunne delta så mye. Det kunne være kulturelle vansker, språklige vansker, sykdom eller økonomi.

Det ble flere ganger tatt opp at de foreldrene som hadde tid og kapasitet til å stille opp var viktige også for de ungdommene som ikke hadde foreldre med samme kapasitet. Det var viktig å bevisstgjøre de voksne på dette.

* **Mobbing og utestengelse**

Det å ikke føle seg inkludert eller ikke oppleve å ha venner på aktiviteten så mange på som en utfordring. Fokus på mobbing og særlig utestengelse, ser ut til å være viktig for ungdommene. Konkurranspreget i noen av aktivitetene kan føre til at man ikke føler seg god nok, har fokus på utseende **og** kropp og at man føler ansvar for laget om man ikke presterer godt nok. Dette gir grobunn for et dårlig klima og er også årsaken til at noen dropper ut.

Mange gir uttrykk for at de vil bare ha en aktivitet hvor de kan trene og ha det gøy, uten konkurranspreget.

Noen aktiviteter er nettopp kropp og utseende viktig og man lager skiller mellom de populære og de som ikke er det.

Som løsning mener de at problemet er like stort som på skolen og at kommunen derfor bør ha et mobbeombud som både kan veilede og lære opp voksne som jobber med barn og unge, men som også kan bistå de som opplever mobbing eller utestengelser.

* Funksjonsnedsettelse

Dette var for mange et nytt tema. Noen ganske få kjente til at det var unge med funksjonsnedsettelse i ordinære aktiviteter. De kjenner til at det er et eget basketlag for rullestolbrukere og at et finnes et idrettslag for unge med psykisk utviklingshemmede.

De synes det var vanskelig å forestille seg deres utfordringer og vanskelig å tenke hva som skal til for å tilrettelegge i de aktivitetene de selv kjente til.

De var opptatt av at det særlig var utfordringer knyttet til transport

At det manglet kunnskap om hjelpemidler og at det handlet mye om holdninger. Ungdommene selv hadde tenkt lite igjennom hva de selv kunne bidra med for å inkludere unge med ulike funksjonsnedsettelse

Vi har besøkt mottaksskolen i Mandal. Her er det mange barn som ønsker å delta i ulike aktiviteter. De mangler imidlertid informasjon om hva som finnes i Mandal. Det kan virke som foreldrene får informasjon, men at det kanskje forsvinner i mylderet av informasjon voksne får når de flytter til Mandal. Samtidig er det vanskelig å oppsøke aktivitetene fordi de ikke kjenner noen og fordi de språklige vanskene gjør dem usikre og de har vansker med å forstå informasjon om hvor aktiviteten er, når den er og hva man eventuelt trenger av utstyr.

Barn av foreldre i introduksjonsprogrammet får dekket utgiftene til en fritidsaktivitet, vi hadde derfor ønsket at flere barn benyttet seg av muligheten.

Barna på mottaksskolen bad oss formidle to ønsker:

1. At barn og unge fikk bedre informasjon om tilbudene. Det innebærer at lag, foreninger og aktiviteter må ut å informere der barn og unge er og tilpasse informasjonen til denne gruppen.
2. At aktivitetene har unge ambassadører som kan være med på aktiviteten sammen med dem første gang. Altså «ungdom hjelper ungdom»

Vi har lyst å gi denne utfordringen videre til lag, foreninger og andre som driver aktiviteter for barn og unge.

Vi håper det kan bidra til at flere barn og unge deltar i fritidsaktiviteter.

HVA KOSTER DET Å DELTA I MANDAL?

Det er vanskelig å få den fulle oversikten over hva det koster å delta i en aktivitet. Det handler om at det kan være tilleggs-utgifter som kan variere fra år til år. Turer og utstyr er eksempler på dette. Ungdommene hentet inn priseksempler på aktiviteter.

Og med litt variasjoner lå prisnivået på ca. kr 2.000,- / kr. 3.000,-. For noen av de store idrettene var det dyrere enn dette også, og cuper og turer var ikke inkludert i prisen som gjorde det vanskelig å finne ut av. Prisene var vanskelig å finne fordi de ikke fantes på hjemmesider. Kanskje det hadde vært en god start? Å få det mer oversiktlig? Samtidig synes ungdommene at det burde være lett tilgjengelig informasjon om hvordan man kunne få hjelp til å dekke utgiftene hvis man trengte det.

VI TRENGER:

- Ungdomsvennlig kollektivtransport som tar oss til og fra aktiviteter
- Aktiviteter som ikke er for dyre
- Aktiviteter hvor vi ikke trenger å prestere så mye og konkurrere
- Mer fokus på aktivitetstilbudet for unge med funksjonsnedsettelse
- Fokus på aktivitetenes sosiale formål.
- Fokus på mobbing og utestengelse
- Trenere og ledere må få mer kunnskap om psykisk helse og hvordan de kan bidra til å gjøre aktiviteten bra for alle.
- Lag og foreninger oppretter ungdomsamassadører. De kan bidra til at unge nyankomne flyktninger og asylsøkere lettere kan bli kjent med Mandal sine aktiviteter og hjelp til å starte på dem
- Bedre informasjon om hvilke aktiviteter som finnes. Kommunen burde samarbeide med organisasjonene om en internettside som gav slik informasjon.
- Ordning der vi kan låne og kjøpe billig brukt fritidsutstyr.

MANDAL BU MANDAL BARNE- OG UNGDOMSRÅD

Redd Barna